

מעשה המשפט

Marcos y Lety Amiga

Velas: 8:01 pm
Fin Shabat 1: 8:56 pm - R”T: 9:33 pm
Fin Shabat 2: 9:04 pm - R”T: 9:32 pm

Maasé Bet Din

Rab Rafael Harari
חבר בה"ד אמת ומשפט

Difamar en lugar de contratar un abogado

Caso: Daniel compró un auto de una marca prestigiada en una agencia, donde le ofrecieron varios detalles extras que le incluirían en el auto, por ejemplo: asientos de piel, bluetooth, cámara de reversa, sensores y cualquier detalle extra que normalmente no viene incluido en el precio comercial del auto, si lo compraba con ellos. El problema fue que al entregarle el auto no cumplieron su palabra y el auto carecía de los detalles que se comprometieron a darle. Fue a reclamar a la agencia y no le hicieron caso, los amenazó con demandarlos y su respuesta fue adelante demándanos. Para poder proceder la demanda Daniel tiene que contratar un abogado y eso le costará mucho dinero. Daniel quiere pararse fuera de la agencia y a cada persona que quiera entrar a comprar en ella contarle su experiencia para que la gente no compre ahí y de esa manera presionar a la agencia que le responda.

Pregunta: ¿Está permitido que Daniel cuente su experiencia con la agencia o está traspasando por algún Isur al difamar ante la gente lo que la agencia le hizo?

Respuesta: La Guemará (ב"ק כז:) menciona que está permitido que la persona haga justicia por sí mismo aun cuando no tiene ninguna pérdida monetaria y con más razón cuando le va a causar una pérdida monetaria, como en nuestro caso, que si recurre al abogado tendrá que pagar dinero por eso. Según eso, aparentemente está permitido que Daniel haga por sí solo justicia para conseguir lo que le ofrecieron.

Y aun si Daniel tendrá que difamar a la agencia para conseguir lo que le merece, no es considerado Motzi Shem Ra como encontramos en la Guemará (כתובי סג:) que anunciaba el Jajam en Bet Hakeneset quienes eran las mujeres que actuaban en contra de la voluntad de sus maridos, para que de esa manera se arrepientan, vemos que está permitido difamar para presionar al acusado.

Igualmente encontramos en la Guemará (כתובי מט:) que Rab Yehudá anunciaba a quien no quería mantener y darles de comer a sus hijos pequeños, con la intención de que hagan Teshubá.

Por lo tanto, está permitido que Daniel haga justicia por sí mismo, aún si tendrá que difamar a la agencia, mientras lo haga cumpliendo las cláusulas que el Jafetz Jaim (כלל י) determinó para permitir hablar Lashón Hará con Toelet (beneficio) [1]. Sin embargo, cabe mencionar que todo esto es únicamente si Daniel aclaró con Dayanim que él tiene la razón (שו"ע ח"מ סי' ד' סעי' א').

Halajá: En el caso que los Dayanim digan que Daniel tiene la razón, podrá actuar de manera personal y difamar a la agencia para que respondan por lo que ellos mismos ofrecieron.

[1] ע' השוקי חמד כתובי מט: משי"כ בשם הגר"י"ש אליישיב שנשאל על משפחה שלא שילמה "יועד בית" האם מותר לפרסם על לוח מודעות של הבנין כדי ללהוץ אותם לשלם, וענה הגר"י"ש שלאחר התראה כראוי מותר לפרסם והביא ראיה מגמ' זו. ויש לעיין איך הותר לפרסם נגות חבירו אפי' אם זה אמת הרי יש בזה איסור לשון הרע כמשי"כ הרמב"ם בהל' דעות פ"ז ה"ב, והיה צריך להיות הדין שצריך לוותר על כל ממנו ולא לעבור על איסור אחד מהתורה (שו"ע תרנ"א ס"א בהג'). אמנם נראה לבאר שאין הכוונה שאיסור לשון הרע נדחה מפני הצלת ממנו אלא שבכ"כ שהדקדק היחידה להציל ממנו הוא באופן זה אין איסור לשון הרע כיון שהוא לתועלת ולתועלת אין איסור לשוה"ר כמשי"כ הח"י"ה הלי' לשוה"ר כלל י, ולפי"ז כדי שיהיה מותר לפרסם נגד החברה צריך ז' התנאים שכתב הח"י"ה שם.

Halajá Lemaasé

Pregunta: ¿Cuál es la finalidad de los ayunos que fijaron los Jajamim, por ejemplo el 17 de Tamuz y el 9 de Ab?

Respuesta: Los 4 ayunos que establecieron los Jajamim en el año se fijaron en fechas que ocurrieron desgracias para el pueblo de Israel, el 10 de Tebet rodearon la muralla de Yerushalaim, el 17 de Tamuz rompieron la muralla, el 9 de Ab fueron quemados y destruidos los 2 Bate Mikdash, y Tzom Gedaliá, la fecha que mataron a Gedaliá, quien era líder de los Yehudim después del Jurban Bait Rishón, siendo ese el motivo del exilio de los pocos Yehudim que quedaban es Israel (ע' שו"ע תקמ"ט). Sin embargo, la finalidad del ayuno no es

simplemente sufrir por el pasado, sino explica el Ramba"m (תענית פ"ה ה"א) que es para despertar nuestros corazones en Teshubá, recapacitar sobre nuestros actos y retornar al buen camino, ya que las mismas desgracias ocurrieron por los malos actos de nuestros padres y nosotros.

El Jatan Sofer explica que ese es el motivo por el cual decimos Selijot en los ayunos, ya que lo principal es la Teshubá que conlleva el ayuno.

Por lo tanto, él Mishná Berurá (תקמ"ט א') critica a la gente que el día del ayuno se van a pasear, ya que están dejando la principal finalidad del ayuno a un lado, que es la introspección y la Teshubá, cosa que de paseo difícilmente logran conseguirlo.

Maasé Sheaya

"La oveja negra"

Shlomo creció en un ambiente en el cual no era muy bien recibido, siempre fue "la oveja negra" en la escuela y en su familia. Sus notas no eran como las de sus hermanos, lo cual era motivo de crítica en casa, siempre estaba por debajo del 5. Su complejión física tampoco lo ayudaba, era llenito y eso le causó ser la burla de sus amigos.

Shlomo pasó varios años con la autoestima baja gracias a todos esos comentarios de bullying. Él mismo llegó a creer que todo lo que le decían era verdad, estaba seguro que no era capaz de hacer bien las cosas tal y como lo escuchaba de su alrededor.

Varias veces lloró fuertemente quejándose de la situación que vivía, "¿por qué tengo que sufrir tanto?" se preguntaba. Cuando ya no aguantó más, se acercó con Rab Naftali, él Rab quien conocía bien la historia, desde el principio lo empezó a alentar con palabras de ánimo, dándole la confianza que necesitaba. Poco a poco, gracias a Rab Naftali, Shlomo tuvo un avance significativo en sus estudios, sus notas fueron mejorando, hasta tal grado que al terminar la preparatoria, su Moré le pidió sus apuntes para que sus compañeros puedan estudiar con ellos para el examen, de tan bien que estaban escritos.

Shlomo vivió varios años siendo "la oveja negra", sin embargo, BH gracias a la confianza que le tuvo Rab Naftali pudo salir adelante.

Después de eso Shlomo se casó y formó una preciosa familia. Su nivel de estudio había superado por mucho a sus compañeros, los mismos quienes se burlaron de él durante años.

Hace unos años Shlomo fue requerido como Rosh Kolel donde estudian decenas de Abrejim diariamente.

Cuánto daño puede ocasionar la burla y por otro lado cuánto beneficio tiene el que revive a "la oveja negra" y la convierte en "oveja blanca" al darle su apoyo incondicional.

בענין סרטיא, האם בעינן ששים ריבוא להחשב רה"ר? - והערה ב' השבוע (קורח)

א. שבת ו' ע"א: ואיזוהי רשות הרבים? סרטיא ופלטאי גדולה ומבואות המפולשין זוהי רה"ר גמורה כו'.

רש"י: סרטיא - מסילה שהולכין בה מעיר לעיר. פלטיא - רחבה של עיר ששים מתקבצין לסחורה. [שוק באמצע העיר].

והנה ידועה דעת רש"י ועוד דרשות הרבים דאורייתא דוקא אי ששים רבוא בוקעין בו. [ויש שחלקו עליו. ר"ף ורמב"ם לא הזכירוהו כלל].

מחלוקת אחרונים: האם גם בסרטיא דרך מעיר לעיר ישנו לתנאי זה דבעינן ששים ריבוא בוקעין בו.

[הובאו עדות בזה בס' נתיבות שבת (להג"ר ר"י בלוי) עמוד כ"ז: בשם שו"ת מהרש"ם - דמה דמשמע מהפוסקים בדברך מעיר לעיר א"צ ס"ר, לא נראה לו כן. אבל בניאור הלכה בשם הרמב"ן לחלק בכך - דדרך בין עיר לעיר שייך לכל העולם. ובשם מחצית השקל - דגם בדרך בין לעיר בעי ששים ריבוא. וכן בשם אגרות משה - שדן בדרך ההולכת מווארשא לפעטערבורג - דמשמע מדבריו דבעי ששים ריבוא אף בסרטיא. ומוסיף (שם) קולא גדולה - דבסרטיא בעי דבכל קטע שבו יעברו ששים ריבוא ואין מצרפין מה שבכל אורך הדרך עוברים ס"ר. וע"ע בנתיבות שבת שם לעיל ס"ק ג' בשם ערוך השולחן לענין מסילת הברזל - דמסתפק אי בעי ס"ר להיות רה"ר.]

ב. ונראה לי שהמחבר לא יסבור חידוש זה - דבסרטיא לא בעי ס"ר להקרא רשות הרבים.

דהנה חשבת: איפה כתב המחבר להלכה ענין סרטיא (דרך בין עירוני) דהוי רשות הרבים? ובעין משפט שבבת שם על תיבת "סרטיא" בגמרא אות ד': מיימוני שם טו"ע שם סעיף ז'. [עיינתי שם ברמב"ם - אמנם הזכיר שווקים דהיינו פלטיא אבל לא ראיתי שזיכיר דרך מעיר לעיר דהיינו סרטיא].

והנה ז"ל השו"ע סעיף ז': איזהו רה"ר? רחובות ושווקים הרחבים ט"ז אמה ואינם מקורים ואין להם חומה כו' הוי רשות הרבים. [וכע"ז ז' בתור]. ו"א שכל ששים ריבוא עוברים בו בכל יום אינו רשות הרבים (עכ"ל).

לא כתב סרטיא. [פלטיא נכלל, דהיינו שווקים (רחבת העיר שמתקבצין לסחורה). אבל "סרטיא" דהיינו דרך בין עירוני - לא כתוב.]

והנה בבאר היטב ס"ק ה': רחובות - דרכים שעוברים מעיר לעיר הוי רה"ר. [לשון מ"א]. ואמר לי ח"א דר"ל דרחובות היינו סרטיא - דרך מעיר לעיר. אבל לא דק - דאין הבאה"ט (בשם מ"א) אומר דרחובות הוא דוקא מסילה מעיר לעיר. אלא כתב בענין הוספה על לשון המחבר רחובות - דאף דרכים שעוברים מעיר לעיר הוי רה"ר. ובשינוי מהנ"ל: "ר"ל דאף דרך מעיר לעיר נכלל ברחובות - לא רק דרך רחוב בתוך העיר. ועיין במ"ב ס"ק י"ז ג"כ הביא ממ"א הנ"ל: ודרכים שעוברין מעיר לעיר הוי ג"כ רה"ר משום דשכיחי שם רבים (ע"כ). כתב "ודרכים" (שינה מל"א שכתב "דרכים") - להורות שלא בא להגדיר דרחובות היינו דוקא דרכים מעיר לעיר - אלא להוסיף על לשון המחבר דכ' רחובות דהיינו בתוך העיר וה"ה דרכים מעיר לעיר. לפ"ז אני חוזר לשאלתי: איך זה דלא כתב המחבר להדיא סרטיא מלבד רחובות - וכלשון הברייתא דחשיב סרטיא ופלטאי ומבואות המפולשין?

ג. ונראה לי כך: התנא חשיב סרטיא ופלטאי גדולה ומבואות המפולשין. [הצד השווה שבהן דהם מקום להילוך רבים].

ומהו מבואות המפולשין? מבוא היינו רחוב במקום היישוב - שורה של בתים מכאן ומכאן ודרך הילוך רבים באמצע.

והנה המחבר שינה מלשון הברייתא ובמקום לכתוב מבואות כתב רחובות. והנה רחוב כמשמעו מקום רחב. כולל בשוה מבוא בתוך העיר ודרך בין עירוני. לא כולל שווקים - דשוק אינו עשוי בשביל הילוך רבים אלא התקבצות רבים - וממילא גם הולכין שם נכנסים ויוצאים ועוברים. אבל כולל סרטיא (דרך בין עירוני), כמו דכולל "מבוא" (דרך הילוך בתוך העיר והיישוב).

ולפ"ז ניחוי אנו: כשממשיך המחבר שם בסעיף ז' וכותב: "ויש אומרים שכל שאין ס"ר עוברים בו בכל יום אינו רשות הרבים" - ע"מ קאי? רחובות ושווקים רחבים ט"ז אמה כו' - דפתח בהו.

[אם היינו אומרים (דלא כנ"ל) דלשון המחבר בריש הסעיף "רחובות ושווקים", לא כולל סרטיא - והוסיף המ"א סרטיא לאשמעינן דאף היא רה"ר - אז היה מקום לומר דכשהביא המחבר ה"א דלה"ר בעי דוקא ס"ר היינו רק לגבי מבואות (רחובות) בתוך העיר ולא לגבי סרטיא.

אולם את"ל לאידך גיסא דכונת הבאר היטב לפרש לשון המחבר רחובות דהיינו דרך מעיר לעיר דהיינו סרטיא - כל שכן דלפ"ז כתב המחבר בהמשך דרה"ר בעי ס"ר על מה שהזכיר לעיל "רחובות" - דרך מעיר לעיר.]

ד. והנה: העירני הרב דוד טאווייל נ"י - דהגר"א שם בס"י שמ"ה כ' על לשון המחבר: הרחבים י"ז אמה ואינם מקורים ואין להם חומה: והיינו סרטיא. ועל לשון המחבר: ואפילו יש להם חומה כו' - כ' הגר"א: והיינו פלטיא.

ונמשיך: הנה הגר"א מפרש סרטיא ופלטאי לגמרי דלא כרש"י. ולפי הגר"א, הרי נמצא דשפיר הזכיר המחבר סרטיא ופלטאי בדבריו.

והשתא: לפי הגר"א - דרך בין עירוני, לא מוגדר כדבר בפני עצמו בהברייתא. וגם לפי זה לכאורה אין בסיס לחלק ולומר דהצורך דששים ריבוא לא נצטרך בדרך בין עירוני.]

ה. לפ' קורח. [השקפה ומוסר].

1) יש לשאול: קורח ועדתו - בסך הכל, רצו שיוכלו גם הם לעבוד בביהמ"ק כמו אהרן ובניו. לכאורה היא כונה רצויה. לכאורה לא כ"כ שונה מטענת הטמאים לנפש ב' בהעלותך: למה נגרע וגו' ורצו "טשאנס" להקריב הקרבן פסח. =מחפשים עבודת ה'.

אבל יש חילוק גדול: הטמאים לנפש באו עם על על הדרך ארץ לפני משה ואהרן "בבקשה". [ואולי גם עם "קושיא" ו"טענה": לא יושר (not fair) אם לא נקבל "טשאנס" להקריב ק"פ בגלל שהיינו טמאים בפסח ראשון]. ואילו קורח ועדתו - בגלל רצונם להתקדם בעבודת ה' - באו עם קושיית על משה רבינו ואהרן הכהן בחוסר דרך ארץ ובאופן של קנטור ומחלוקת. ונכלל בגישתם - דאין להם אימון במשה שעשה את כל המיניניים ע"פ ה', והושדים שעשה ע"פ עצמו לתפוס משרות החשובות לעצמו ולאחיו ולקרוביו. ממילא מובן למה הכעס הגדול על קורח ועדתו (לא כמו הטמאים לנפש ב' בהעלותך). עד כאן די פשוט.

2) ועדיין אני שואל: לכאורה גבי קורח ועדתו - איך זה התחיל? הפריע להם "למה נגרע". למה לא נוכל גם אנחנו לעבוד ה' במשכן ובקרבנות? ועי"ז הגיעו להטיל דופי במשה רבינו ולחושדו שלא עשה המעשים האלה ע"פ ה' אלא מדעת עצמו ומאינטרסים שלו. והרי אמרו חז"ל שלוחי מצוה אין ניווקין (לא בהליכתן ולא בחזירתן). ואיך זה - דמחמת רצון טוב להוסיף קדושה ועבודת ה' - הגיע להם הקלקול והשיבוש להתחצף נגד משה רבינו ולכפור בנאמנותו (שהיה בגדר אפיקורסות) - ולבסוף שילמו על זה בחייהם, ונשרפו חיים? לכאורה היה ראוי דמצד רצונם הטוב לעבודת השם שימרו אותם מן השמים לא להגיע לניגוח השלילי והמתועב הזה.

3) ועולה על דעתי: שמא הכלל דשלוחי מצוה אינן ניווקין - היינו דוקא בעוסק במצוה שהוא מחוייב בה. כגון עליה לרגל (ולא יחמוד איש את ארצך) ובדיקת חמץ בחורין וסדקין - שמחוייב בה מדרבנן. אבל כאן דנכנסו לבקש ולחפש הוספה בעבודת ה', היה בגדר הידור ומצוה קיומית ואין ההבטחה דשלוחי מצוה אין ניווקין. [עוד חשבת: אולי שלוחי מצוה אין ניווקין - לא כולל דלא יכשל בנסיון (בבחיורה חופשית), במצב שיגרם לו על התעסקותו במצוה].

4) עוד י"ל: אה"נ. אי משום החשק שלהם להוסיף בעבודת ה' ובקדושה וטהרה - לא היו מניחים אותם מן השמים להגיע להתדרדרות הנוראה הנ"ל ועוד ליהרג במיתה חמורה של שריפה, בר מינן. אבל כאן תחילת הביקוש של קורח ועדתו להיות כהנים ועובדי ה' - לא היתה לגמרי לשמה. [ואינני אומר שהיה לגמרי שלא לשמה!] היה מעורב בזה אחוז מסוים של נגיעות של כבוד ושררה - וגם הרגשה של קיפוח אישי (קורח ואליצפן בן עוזיאל). והנה בגמרא פסחים דף ח' - דהיכא דשכיחא היוזקא לא אמרין שלוחי מצוה אין ניווקין - ובכן יש לו לימנע כדי לא להיות ניווק. ולעניננו חשבתי לומר: מי שמבקש הוספה בעבודת ה', ויש לו בזה גם נגיעות אישיות של קנאה ותאוה וכבוד - הגם שהוא בגדר שליח מצוה - אבל הוי בגדר "שכיחא היוזקא" דיתגלגל לידי קינטור ומחלוקת והטלת דופי במי שמנע ממנו התקדמות שלו בעבודת ה' וקורח ואנשיו - כיון שהיה בלבם הנגיעה של כבוד ושררה בבקשת הכהונה - נגרם להם לחשוב רע על משה רבינו דעשה מדעת עצמו ומחמת נגיעות שלו. כל הפוסל במומו פוסל. לכן לא היתה לעדת קורח ההגנה דשליחי מצוה אינן ניווקין - וכאמור לעיל: היכא דשכיחא היוזקא שאני.

5) ונמשיך: סיפור נורא מאחד מגדולי בעלי המוסר, הסבא מקלם ז"ל. הנה ר' ישראך סלנטר (בחינה חיותו) המוסר השקיעו הרבה כוח וישראך לפרסם ולהנהיג לימוד המוסר אצל תלמידיו חכמים בחורי ישיבות ואף לבעלי בתים. ואמנם היו מגדולי ישראל ומהמון העם שהתנגדו לזה בתוקף (מכמה סיבות ואכמ"ל). והיו בזה לפעמים מחלוקות ומריבות פרעות והשתוללות וכו'. כשנפטר ר' ישראל - המשיכו תלמידיו בהמאבק הקשה להרבות ולפרסם לימוד המוסר כו' (ובפרט הגה"צ ר' איצעלע פטרבורגר ז"ל). והנה ר' שמחה זיסל (הסבא מקלם) בחיר תלמידיו של ר' ישראל לא הצטרף למבצע הזה. ונשאל: איך זה שאתה התלמיד הגדול והנעלה של ר' ישראל - ואינך נכנס עם כל הכוח לדחוף ולהגן על שיטת המוסר? וענה להם רש"י: אכן חשבתי לעצמי: האם כדאי לי ליכנס למאבק הזה? מי שנלחם אפילו על דבר רוחני - יכול להתלקקל במדות. סוף כל סוף, מדובר על מחלוקת ורצון לנצח. וחשבתי לעצמי: חצי שנה אני יכול להיות בטוח בעצמי שאפעול במלחמה זו עם כל טוהר הלב - לא אגרר לאנוכיות ותאות נצחון ושנאה וקנאה ונקמה וסאדיזם כו'. אבל המלחמה הזאת צריכה הרבה יותר מחצי שנה. ואז אולי אשתבש ואתלכלך ואתדרדר במדותי ר"ל. א"כ לא כדאי.

6) ק': לפמ"ש (חלק 4) בעדת קורח - למה לא הגין עליהם רצונם הטוב לעלות בעבודת ה' שלא ישתבשו ויתקלקלו? כיון דנכנס להדבר עם נגיעות - הוה שכיחא היוזקא להגיע לפעול ומחלוקת לקדם את לימוד המוסר. בכניסה למאבק ומחלוקת הסבא מקלם שידוע בעצמו שיכנס למאבק הזה כולו לשי"ש, לא משום נגיעות של כבוד וכדו' - אמאי לא סמך על ההגנה דשלוחי מצוה אינן ניווקין, שלא יתלכלך במדותיו ע"י המאבק?

7) י"ל: בקורח, שלב א', רצון לעליה בעבודת ה'. וביתנים אינו ענין מחלוקת כלל. תבא ותבקש כמו שביקשו הטמאים לנפש כו'. ובכה"ג לא הוי שכיחא היוזקא דלכלוך המדות. אבל אצל הסבא מהו שלב א' (=על מה הוא דן אם ליכנס)? מאבק ומחלוקת לקדם את לימוד המוסר. בכניסה למאבק ומחלוקת שכיחא היוזקא דהתדרדרות במדות אפילו כששלב א' כונתו לגמרי לשמים. וממילא אין ההגנה דשלוחי מצוה אינן ניווקין.

8) ומכאן לימוד חשוב למי שחושב ליכנס לענין של קנאות בעבודת ה' באופן דמאבק ומחלוקת וכו', שידע, דמתוך מעשה הקנאות שיעשה יוכל ח"ו להתדרדר ולהגיע לשלל המדריגה בבין אדם לחבירו. וא"ת נימא שלוחי מצוה אינן ניווקין. צא ולמד ממה שקרה לקורח ועדתו דנכנסו למבצע כדי להוסיף בעבודת ה' עם נגיעות עצמיות והשתבשו לעשותו באופן מטורף והפסידו אח"כ את הכל. בכה"ג כל הקנאות שלו לא כדאי, יצא שכרו בהפסידו. [ואפילו אם יתחיל עם כונה טהורה לגמרי, צא ולמד מהזוהרות הנפלאה של ר' שמחה זיסל.]

DINE TORA

Comuníquese al cel.
(+52) 55 3214 4312

SERVICIOS

Contrato de renta, venta,
preventa, inversión, sociedad,
testamentos, heter iska otros

ASESORÍA

Consultas telefónicas,
Citas, Preguntas

CONTACTANOS

Cel. (+52) 55 3214 4312
Email: Betdinemetumishpat@gmail.com
Dirección: Moliere 128, Polanco, CDMX